

Alingsås Montessoriskola Globen

Org.nr. 864000-9794

styrelsen@globen.nu

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter prioriterad tillsyn i Alingsås Montessoriskola
Globen

belägen i Alingsås kommun

Tillsyn i Alingsås Montessoriskola Globen

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av ideella föreningen Alingsås Montessoriskola Globen (864000-9794) under våren 2015. Alingsås Montessoriskola Globen besöktes av Skolinspektionen mellan den 10 och den 12 mars 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Årskurs 3

Skolverkets offentliga statistik för läsåret 2013/14 visar att 83 procent av eleverna i årskurs 3 nådde kravnivån på samtliga delprov i nationella ämnesprovet i matematik och 93 procent nådde kravnivån på samtliga delprov i nationella ämnesprovet i svenska. Motsvarande siffror för riket är 72 respektive 86 procent. Skolan gör inte någon egen sammanställning över elevernas kunskapsresultat.

Årskurs 6

Enligt Skolverkets offentliga statistik för läsåret 2013/14 har 90 procent av eleverna nått minst betyg E i ämnet engelska. I övriga ämnen har i stort sett samtliga elever i årskurs 6 nått minst betyget E, det finns dock ett fåtal elever som inte når betyget E i ett eller flera ämnen.

I de nationella ämnesproven i årskurs 6 läsåret 2013/14 nådde i stort sett alla elever minst provbetyg E på samtliga delprov i matematik, engelska, fysik och geografi. I ämnet svenska nådde 85 procent av alla elever minst provbetyg E på samtliga delprov. I årskurs 6 är flickornas betygspoäng lika eller högre än pojkarnas i samtliga ämnen, utom i ämnet idrott och hälsa. Störst skillnad i betygspoäng mellan flickor och pojkar är det i ämnet hem- och konsumentkunskap.

Årskurs 9

Enligt Skolverkets offentliga statistik för läsåret 2013/14 framgår att 96 procent av eleverna i årskurs 9 når minst betyget E i alla ämnen. I årskurs 9 är flickornas betygspoäng högre än pojkarnas i alla ämnen utom engelska och idrott och hälsa. Pojkarnas genomsnittliga meritvärde har under en 10-års period legat lägre än flickornas.

Beslut

2015-06-30

3 (29)

Dnr 44 - 2014:7584

I de nationella ämnesproven i årskurs i årskurs 9 läsåret 2013/14 nådde i stort sett alla elever minst provbetyg E på samtliga delprov i matematik, svenska och engelska. Andel elever som har fått ett eller flera betygssteg högre slutbetyg i ämnet jämfört med provbetyget i motsvarande ämne är högst i ämnet svenska där 37,5 procent av eleverna får ett högre slutbetyg än provbetyg. Motsvarande siffra för riket är 22,9 procent.

För förskoleklassen redovisas inga resultat.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Föreläggande	2015-10-16
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Föreläggande	2015-10-16
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2015-10-16
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2015-10-16
7. Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna	Ingen brist konstaterad	
8. Utveckling av utbildningen vid skolenheterna	Föreläggande	2015-10-16
Ytterligare brister	Föreläggande	2015-10-16

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande. Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats. Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Tillsynen visar att skolan bedriver ett målinriktat arbete för att förebygga kränkande behandling av elever. Skolan har också genomfört en rad fortbildningar kring formativ bedömning och framgångsfaktorer i undervisningen. Dock visar tillsynen på brister i skolans arbete som behöver åtgärdas för att förbättra elevernas möjligheter att nå kunskapskraven och i övrigt utveckla sina kunskaper så långt det är möjligt. Skolinspektionens tillsyn visar att den ideella föreningen Alingsås Montessoriskola Globen och Alingsås

Montessoriskola Globen måste utforma sitt systematiska kvalitetsarbete så att det överensstämmer med skollagens krav. Detta innefattar bland annat att följa upp elevernas kunskapsresultat genom att samla in och sammanställa dessa, analysera resultaten och utifrån detta planera verksamheten. Alla delar i det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Rektorn och lärarna måste arbeta för att tydligare klargöra för eleverna vilka mål utbildningen har. Därtill måste arbetet för att öka elevernas inflytande göras mer systematiskt och målinriktat. Rektor ska se till att elever i behov av extra anpassningar och särskilt stöd, får stöd i den omfattning och på det sätt de behöver och har rätt till. Kvalitén på åtgärdsprogram måste förbättras så att de motsvarar skollagens krav, vilket har betydelse för enskilda elevers möjligheter att nå målen. Rektor ska också se till att elevhälsan främst används för att arbeta förebyggande och hälsofrämjande.

På Alingsås Montessoriskola Globen har undervisningen i hög utsträckning organiserats utifrån ett så kallat "klassläraresystem". Skolan har flera legitimerade lärare som förutom i de ämnen de har behörighet i även undervisar i ämnen de saknar ämnesbehörighet i, trots att det finns legitimerade ämnesbehöriga lärare på skolan. Detta innebär att eleverna inte i alla ämnen får undervisning av ämnesbehöriga lärare. Rektorn måste se till att lärarnas behörigheter utnyttjas så att endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning bedriver undervisningen.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) den ideella föreningen Alingsås Montessoriskola Globen att senast den 16 oktober 2015 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper, intressen och lärostilar och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att den ideella föreningen Alingsås Montessoriskola Globen inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Undervisningen utgår från och omfattar målen i läroplanen. (Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 3. Kursplaner)
- Lärarna ser till att eleverna får ett reellt inflytande på arbetsätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. (Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Rektorn ska se till att lärarna klargör för eleverna vilka mål utbildningen har och att lärarna planerar undervisningen tillsammans med eleverna

Rektorn och lärarna ska se till att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering till bedömning av brist

Enligt läroplanen ska skolan klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers rätt till inflytande och påverkan. Det är inte minst viktigt som underlag för den enskildes val i skolan. Det är inte tillräckligt att i undervisningen förmedla kunskap om grundläggande demokratiska värderingar. Undervisningen ska bedrivas i demokratiska arbetsformer och förbereda eleverna för att aktivt delta i samhällslivet. Den ska utveckla deras förmåga att ta ett personligt ansvar. Genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen och få välja kurser, ämnen, teman och aktiviteter, kan eleverna utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar. Lärarna ska tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen. Elever ska ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Eleverna ska alltid ha möjlighet att ta initiativ till frågor som ska behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen. Läraren ska svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder.

Eleverna säger i intervjuer att det inte alltid är klart vad lektionen eller arbetsområdet har för mål. Flera av de intervjuade eleverna säger att det inte är klart när lektionen startas vad det är som eleverna ska lära sig. Vid lektionsstarten säger läraren vad eleverna ska göra och oftast börjar läraren bara lektionen utan någon genomgång av målen enligt eleverna. Några av eleverna säger i intervjun att det finns färdiga planeringar som de följer och att det är läraren som ansvarar för att göra planeringarna. Andra elever säger att lärarna berättar för dem vad de ska göra på lektionerna, men att det inte händer så ofta att man pratar om kunskapskraven. Några av eleverna säger att de inte alls kan vara med och påverka hur undervisningen läggs upp. Det förekommer dock enligt eleverna att de kan få vara med och bestämma redovisningsform eller vilket pedagogiskt spel de ska spela på "surfplattan".

Eleverna säger dock att möjligheten för dem att påverka redovisningsform varierar beroende på vilken lärare som undervisar. Det förekommer också att redovisningsformen är fastslagen och att det inte alltid går att välja, trots att formen för redovisning, som läraren har fastslagit, försvårar för eleven att visa sina kunskaper.

Lärarna säger i intervjun att de skulle kunna klargöra syftet med undervisningen på ett tydligare sätt för eleverna. De bekräftar också elevernas bild och säger att de gör lite olika i hur man kopplar till mål och kunskapskrav. Lärarna beskriver att de yngre eleverna till exempel får inflytande över arbetssätt genom att sätta upp mål i den individuella utvecklingsplanen och välja vilket arbetssätt eleven trivs bäst med. Lärarna säger också att de i vissa fall visar pedagogiska planeringar som kopplar till kunskapsmålen vid uppstarten av ett arbetsområde. Dock finns, enligt lärarna, ämnen och årskurser där det helt saknas pedagogiska planeringar som kopplar till kunskapsmålen, eftersom det är tidsbrist och det finns ett färdigt material som används. Lärarna säger också att eleverna ännu inte har fått inflytande när de pedagogiska planeringarna skapas. Som orsak till detta anger lärarna att LGR11 fortfarande håller på att implementeras och att det i vissa ämnen förekommer en stress över att det är "stoffträngsel". De bekräftar samtidigt att elevernas möjlighet till inflytande är begränsad, men att eleverna kan få välja redovisningsform. Lärarna ger också ämnet idrott som ett exempel på ämnen där eleverna skulle kunna få mer inflytande. Lärarna förklarar att undervisningen över läsåret är upplagd så att det endast finns en period i slutet av varen som inte är bokad av en redan fastslagen planering. Några av lärarna säger i intervjun att detta med elevinflytande är ett nytt och spännande område, men att eleverna inte alltid vill ha inflytande, så att eleverna behöver tränas mer i detta. Det finns dock inte enligt lärarna någon samlad diskussion på skolan hur elevernas inflytande ska tränas för att kunna öka med stigande ålder och mognad. Det finns inte heller någon gemensam plan för arbetet med elevinflytande på skolan enligt lärarna.

Vid lektionsobservationer och verksamhetsbesök, som genomfördes i förskoleklassen och årskurs 1. I årskurs 4-5 samt i en klass i årskurs 9, där Skolinspektionen bland annat granskat området undervisning och lärande, sågs få exempel på att lärarna kopplade undervisningen till vilka mål som fanns för lektionen eller till några kunskapskrav där förmågorna skulle tränas. Istället talade lärarna om vad som skulle "göras". När Skolinspektionen efter ett av lektionstillfällena samtalade med elever om den genomförda undervisningen, visade det sig att eleverna inte visste vad lektionen hade gått ut på eller vad det var tänkt att de skulle lära sig.

Rektorn säger i intervjun att hon är medveten om att eleverna tycker att det är otydligt vad de ska lära sig. Det finns en brist i montessoripedagogiken som gör att lärarna ibland är mer inriktade på vad eleverna ska göra och inte så tydligt mot förståelsen. Att eleverna inte alltid vet vad de förväntas lära sig tror rektorn kan bero på att lärarna har en hög ambitionsnivå och att de ska hinna med mycket. Rektor säger också att det inte är något generellt problem med lågt elevinflytande på skolan, men att det kan vara så i vissa klassrum och att det i vissa fall kan finnas en osäkerhet hos lärarna att ta in eleverna i planeringen av undervisningen.

I de enkäter som eleverna i årskurs 5 och 9 besvarar inför Skolinspektionens tillsyn ligger värdet på hur eleverna uppfattar sin delaktighet och sitt inflytande över undervisningens innehåll på 4,8 på en 10-gradig skala. Påståendet att eleverna får vara med och påverka på vilket sätt eleverna ska arbeta med olika uppgifter får ett värde på 4,7 på en 10-gradig skala, motsvarande värde för eleverna i årskurs 5 är 5,8. På påståendet "Jag tycker det är svårt att veta vad jag ska klara av i skolan" svarar 33 procent av eleverna i årskurs 9 att de tycker att detta påstående stämmer ganska bra.

I enkäten som besvaras av lärare på skolan får påståendet "Eleverna är med och påverkar undervisningens innehåll" ett värde på 5,5 på en 10 gradig skala.

Skolinspektionens utredning visar att undervisningen på Alingsås Montessoriskolan Globen inte tillräckligt tydligt utgår från och omfattar målen i läroplanen eftersom eleverna inte deltar i planeringen av undervisningen. Lärare, elever och rektor säger dessutom att det inte alltid är klart för eleverna vad de ska lära sig. Att skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för att eleverna ska kunna utöva sin rätt till inflytande. Eleverna har inte heller i tillräcklig utsträckning ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll, eftersom de inte är involverade i de pedagogiska planeringar som ligger till grund för undervisningen. Eleverna bjuds inte heller på annat sätt in att utöva inflytande över undervisningens innehåll och utformning.

Motivering till föreläggande som ingripande

Ideella föreningen Alingsås Montessoriskola Globen verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Ideella föreningen Alingsås Montessoriskola Globen föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att den ideella föreningen Alingsås Montessoriskola Globen inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan ger eleven skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 5a § skollagen)
- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 8–12 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Rektorn ska se till att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ska rektorn se till att eleven, oavsett ämne, ges sådant stöd på det sätt och i den omfattning som den enskilde eleven behöver, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Rektorn ska se till att åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska elevens behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå.

Motivering till bedömning av brist

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Om det inom ramen för undervisningen eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd.

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt eller i form av anpassad studiegång får rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska

rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Det framkommer i intervjuer med lärare, elevhälsa och rektor och av dokumentation att skolan har en känd rutin för hur det är tänkt att arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd ska fungera. Det finns forum för samverkan med elevhälsa och rutiner för hur ofta insatser inom ramen för särskilt stöd ska utvärderas på individnivå.

Skolinspektionen har, på plats på skolan granskat, och begärt in utredningar om elevers behov av särskilt stöd och upprättade åtgärdsprogram. I de granskade åtgärdsprogrammen framkommer inte alltid elevens behov. Behoven kan vara allmänt formulerade, ett exempel på en sådan formulering är "xx når inte målen i engelska och behöver därför mycket stöd". Det finns också åtgärdsprogram där skolan istället för att beskriva elevens behov beskriver elevens svårigheter.

Elevhälsan säger i intervjun att lärarna inte i tillräcklig utsträckning anpassar undervisningen utifrån elevens behov. De säger också att de i elevhälsan inte är överens med lärarna om vad som menas med extra anpassningar. Det framkommer också i intervju med elevhälsan att det händer att de extra anpassningar som eleven behöver uteblir. Exempel på anpassningar som uteblir är att eleven inte får ett annat material, inte får en i förväg markerad text eller inte får en text uppläst för sig. Elevhälsan uppger också att elevernas behov inte alltid kommer fram i de utredningar som görs utan att det mer blir en bekräftelse på upplevelsen av de svårigheter som har funnits. Detta bekräftas också i intervjun med lärarna. Elevhälsan säger också att det i de fall åtgärdsprogrammen är allmänt formulerade, är svårt för lärarna att veta vad de ska göra utifrån åtgärdsprogrammen.

Elevhälsan uppger också att det förekommer lärare på skolan som har ett exkluderande synsätt och att lärarna i dessa fall vill få "problemet" avlyft från läraren själv. Detta är dock inte något generellt problem på skolan enligt elevhälsan. Elevhälsan säger att skolan behöver se över vilka lösningar skolan väljer och vad de leder till, och att det kan gå lite snabbt med besluten med vilket särskilt stöd som ska sättas in. Dessa snabba beslut leder inte alltid till det som är bäst för eleven enligt elevhälsan. De säger också att man på skolan skulle behöva mer tid att analysera innan besluten tas, för att kunna sätta in rätt insats utifrån elevens behov eller det problem som finns.

Lärarna uppger i intervjun att de över lag är duktiga på att arbeta med elever i behov av anpassningar och särskilt stöd och ger flera exempel på insatser som

görs. Lärarna säger också att åtgärdsprogrammet är det dokument som läraren arbetar efter och att åtgärdsprogrammet innehåller "precis de åtgärder som behöver vidtas och vad man ska göra". Dock uppger lärarna att det finns tillfällen då saker faller mellan stolarna. De säger också i intervjun att utredningarna som görs innan åtgärdsprogram oftast, men inte alltid, klarlägger elevens behov. Lärarna säger att det också i samband med extra anpassningar eller upprättande av åtgärdsprogram kan bli diskussioner mellan specialpedagogen och läraren om vad som kan göras av läraren. Lärarna säger också i intervjun att om extra anpassningar inte fungerar kan ett ämne lyftas bort för eleven. I ytterligare en lärarintervju framkommer även här att en möjlig åtgärd om eleven inte når kunskapskraven är att ta bort ett ämne eller sätta in extra personal. De säger också att det inte alltid görs en utredning innan ett ämne plockas bort, men att ärendet alltid diskuteras på elevhälsokonferensen och att en pedagogisk utredning görs ganska ofta innan beslut fattas.

Vid intervjun med rektorn visar Skolinspektionen exempel på åtgärdsprogram där det inte klart framgår vilka behov eleven har. Rektorn bekräftar att hon förstår vad Skolinspektionen har sett och förklarar att det är "ojämnt" hur åtgärdsprogrammen skrivs och att detta beror på vem som skriver dem. Rektorn säger också att de på skolan är dåliga på att dokumentera och att lärarna gör mycket insatser kring särskilt stöd, men att det inte alltid står i åtgärdsprogrammen. Rektor känner också till fall där det finns en mentalitet hos lärarna att man ska lyfta ut eleverna ur klassrummet och att de ska få undervisningen någon annan stans. Rektorn har meddelat lärarna att det är deras uppdrag att klara alla elever. I intervjun berättar Skolinspektionen att det har inkommit signaler inför tillsynen om att dokumentation saknas och att det stöd eleven får beror på vilken lärare eleven har och hur kunnig denna lärare är. Att det är så håller rektorn med om helt. Rektorn säger att "även om specialpedagogen går in så vill läraren ändå inte att det ska vara så utan tycker att det är fel på barnet." Rektor säger också att det finns lärare som har svårt att anpassa undervisningen för exempelvis elever med funktionshinder.

I intervju med huvudmannen bekräftar hon att det kan vara personberoende i vilken utsträckning eleverna får stöd. Det måste enligt huvudmannen säkerställas att alla elev får det stöd de behöver.

I Skolinspektionens enkät som besvarats av bland annat lärare inför tillsynen, får påståendet "Jag har förutsättningar att hjälpa elever som är i behov av det" ett genomsnittligt värde på 6,3 på en 10-gradig skala. Påståendet "Rektor ser till att arbetssätt förändras om eleverna inte uppnår kunskapskraven" får ett värde på 5,4 på samma skala. Lärarna förklarar i intervjun att denna låga siffra skulle

kunna bero på att det inte är rektor utan lärarna själva som ska se till att arbetssättet ändras.

Skolinspektionens utredning visar att elever på Alingsås Montessoriskola Globen inte alltid ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, när eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Elevhälsan beskriver att de inte är överens med lärarna om vad som är extra anpassningar och att det händer att extra anpassningar uteblir. Lärarna säger också att det i samband med extra anpassningar eller upprättande av åtgärdsprogram kan bli diskussioner med elevhälsan om vad som kan göras av skolan. Rektorn säger att lärare ibland har svårt att anpassa undervisningen för exempelvis elever med funktionshinder.

Skolinspektionens utredning visar vidare att elever som är i behov av särskilt stöd inte alltid ges sådant stöd på det sätt som eleven behöver för att ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. I åtgärdsprogram framgår inte alltid vad elevens behov är, trots att det är åtgärdsprogrammen som ligger till grund för skolans arbete med eleven när särskilt stöd ges. Elevhälsan säger att i de fall åtgärdsprogrammen är allmänt formulerade, är det svårt för lärarna att veta vad de ska göra. Elevhälsan säger också att de skulle behöva mer tid att analysera innan beslut fattas för att rätt insats, utifrån elevens behov, ska kunna sättas in.

Mot bakgrund av vad som framkommit kan det inte säkerställas att de åtgärder som sätts in inom ramen för extra anpassningar och särskilt stöd svarar mot elevens behov och att eleven får de extra anpassningar och särskilda stöd som hon eller han behöver.

Motivering till föreläggande som ingripande

Ideella föreningen Alingsås Montessoriskola Globen verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Ideella föreningen Alingsås Montessoriskola Globen föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande

demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att den ideella föreningen Alingsås Montessoriskola Globen inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Lärarna vid skolenheten har legitimation och är behöriga för den undervisning de bedriver, om de inte omfattas av något av undantagen från dessa krav. (2 kap. 13 och 17–18 §§ skollagen samt 33 § införandelagen)
- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Rektor ska se till att lärarna vid skolenheten har legitimation och är behöriga för den undervisning de bedriver, om de inte omfattas av något av undantagen från dessa krav.

Rektorn ska se till att elevhälsan främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande i syfte att stödja grundskolans elevers utveckling mot utbildningens mål.

Motivering till bedömning av brist

Legitimation och behörighet:

Enligt skollagen får endast den som har legitimation som lärare och som är behörig för viss undervisning bedriva undervisningen. Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller nämnda krav eller

om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna, får en annan lärare bedriva undervisningen.

I intervju med lärarna framkommer att det finns flera legitimerade lärare på skolan som planerar, undervisar och sätter betyg i ämnen där de saknar behörighet. Ett sådant exempel är att det finns en lärare som undervisar i matematik och naturorienterande ämnen som saknar behörighet i bland annat matematik och inte heller har sökt behörighet för detta. Lärarna säger i intervjun att det ska finnas någon i arbetslaget som ansvarar för varje ämne.

Det framgår också av förteckningen över all undervisande personal på skolenheten som Skolinspektionen har granskat att det finns flera lärare med behörighet i matematik att tillgå inom skolans organisation. Det framgår också av förteckningen att det finns legitimerade lärare med behörighet i matematik och naturorienterande ämnen som undervisar i bland annat ämnet svenska där läraren saknar behörighet. Samtidigt finns flera lärare på skolan som är legitimerade och har behörighet i ämnet svenska.

Rektorn uppger i intervjun att en tanke med montessoripedagogiken är att en och samma lärare ska undervisa i alla ämnen och då medför det att lärarna inte alltid är behöriga för den undervisning de bedriver. Rektorn säger också att det finns lärare som behöver flyttas om för att eleverna ska få lärare med behörighet i fler ämnen. Rektorn bekräftar också att det finns lärare som sätter betyg i ämnen där de saknar behörighet. Rektorn uppger också i intervju att biträdande rektor i vissa fall har satt betygen i matematik, eftersom denne har behörighet och legitimation och undervisande lärare saknar behörighet i ämnet. Dock uppger rektorn att detta inte görs i alla ämnen där det skulle behövas och nämner samhällsorienterande ämnen som exempel på detta.

Huvudmannen säger i intervjun att skolan arbetar med ålders- och ämnesintegrering och att det inte har förts någon diskussion kring att det finns lärare som sätter betyg i ämnen där de saknar behörighet. Det finns enligt huvudmannen ofta en "huvudlärare" som ansvarar för undervisningen. Huvudmannen uppger vidare att hon har uppfattat att skolan har en hög andel behöriga lärare. Rektor har enligt huvudmannen gjort en kartläggning över lärarnas kompetenser och presenterat denna för styrelsen.

Av utredningen framgår att lärarkompetensen vid skolenheten inte till fullo används utifrån de legitimerade lärarnas behörighet. Skolan använder i vissa fall legitimerade lärare som inte är behöriga att bedriva undervisningen i vissa ämnen såsom till exempel matematik och svenska, trots att det finns legitimerade lärare med rätt behörighet att tillgå och det inte finns några andra

särskilda skäl med hänsyn till eleverna att använda lärare som saknar behörighet.

Elevhälsans förebyggande och främjande arbete:

Enligt skollagen ska det för eleverna i förskoleklassen och grundskolan finnas en elevhälsa som omfattar medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 277) anges: "Elevhälsans fokus ska inte vara hälso- eller sjukvårdande insatser i snäv bemärkelse utan förebyggande och hälsofrämjande insatser i ett bredare perspektiv".

Elevhälsan uppger i intervjun att kuratorns tid på skolan inte har räckt till för att arbeta förebyggande, men att de får möjlighet till det nu när kuratorns tjänst har utökats. Elevhälsan berättar att de inte har kommit igång med det förebyggande arbetet ännu, men att de arbetar med ett program för hur detta ska ske i elevhälsoteamet. Skolsköterskan som gör sin andra arbetsdag vid tillsynstillfället uppger i intervjun att hon inte har fått något uppdrag att utföra förebyggande arbete. Enligt överenskommelse med rektor är hon på skolan för att utföra det som krävs utifrån basprogrammet med ex vaccinationer och samtal. Elevhälsan säger också att det saknas en psykolog som arbetar förebyggande och främjande. Lärarna säger i intervjun att det är svårt att veta vad elevhälsan gör som är förebyggande. Lärarna säger också att de kan få handledning av till exempel kuratorn.

Rektor säger i intervju att elevhälsans bild av det förebyggande och främjande arbetet stämmer helt. Hon säger också att utökningen av kuratorns tjänst kan leda till ett mer främjande och förebyggande arbete framledes. Det förebyggande arbetet har enligt rektor blivit bättre, men säger att skolan "inte är helt framme där ännu". Hon uppger också att det har påverkat skolans förebyggande och främjande arbete att skolan inte har lyckats rekrytera någon specialpedagog. Rektor säger också att hon har ett stort intresse av att få vara med och starta upp det förebyggande och främjande arbetet i elevhälsan.

Huvudmannen uppger i intervju att det har varit svårt att rekrytera ett elevhälsoteam (elevhälsa), men att det inte finns några ekonomiska

begränsningar för att köpa in psykologtjänst och att skolan får köpa in det som behövs.

Av utredningen framgår att elevhälsan på skolan inte arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Motivering till föreläggande som ingripande

Ideella föreningen Alingsås Montessoriskola Globen verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Ideella föreningen Alingsås Montessoriskola Globen föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att den ideella föreningen Alingsås Montessoriskola Globen inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Rektorn ska följa upp och dokumentera skolenhetens resultat i relation till de nationella målen, bland annat kunskapsresultaten i årskurs 3, 6 och 9 i samtliga ämnen där det finns kunskapskrav.

Rektorn ska också se till att personalen ges tillgång till och medverkar i en analys av resultaten samt att utvecklingsåtgärder till följd av analysen beslutas, och att de beslutade åtgärderna dokumenteras.

Rektorn ska planera för genomförandet av de beslutade utvecklingsåtgärderna och genomföra dessa. Planeringen och åtgärderna ska dokumenteras

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att det på skolenhetsnivå genomförs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Rektorn har enligt läroplanen ansvar för skolans resultat och att dessa följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Rektorn säger att det saknas en samlad sammanställning av kunskapsresultaten på skolan. Rektorn får information av lärarna om elevernas individuella kunskapsresultat och om vilka elever som ligger i riskzonen för att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Däremot görs inte någon övergripande sammanställning av skolans resultat. Rektorn och förstelärarna har enligt rektorn diskuterat att de behöver ha en samlad bild av kunskapsresultaten. Eleverna är enligt rektor med och utvärderar arbetet med trygghet och studiero.

Lärare säger i intervjun att elevernas resultat inte följs upp systematiskt för att få en samlad bild på skolenheten. De har inte heller diskuterat elevernas kunskapsresultat på skolnivå enligt lärarna. Detta arbete har funnits tidigare, men inte på senare år. Nu handlar utvecklingsarbetet på skolan mer om "vad forskningen säger och om framgångsfaktorer", enligt lärarna.

Elevhälsan säger i intervju att betygen finns utskrivna och att tanken finns att elevhälsan ska diskutera betygsresultaten. Det framkommer också i intervju med elevhälsan att de lärare som undervisar de äldre eleverna diskuterar mycket kring individuella elevers kunskapsresultat med elevhälsan.

Av Skolinspektionens utredning framgår att rektorn inte följer upp, det vill säga samlar in, sammanställer och dokumenterar skolenhetens resultat till exempel kunskapsresultaten i årskurs 3, 6 och 9 i samtliga ämnen där det finns kunskapskrav. Detta medför att rektorn inte heller utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar om nödvändiga utvecklingsåtgärder och dokumenterar analyserna och de beslutade åtgärderna. Rektor tillser inte heller att en plan utarbetas och dokumenteras för genomförandet av utvecklingsåtgärderna. Då det på skolenhetsnivå inte sker något dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete, utifrån kunskapsresultaten, tillsammans med lärare, elever och annan personal kan det medföra att det för skolan finns väsentliga utvecklingsbehov som inte synliggörs och åtgärdas.

Motivering till föreläggande som ingripande

Ideella föreningen Alingsås Montessoriskola Globen verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Ideella föreningen Alingsås Montessoriskola Globen föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen

Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra utbildningen i inom väsentliga områden, i syfte att säkerställa likvärdighet och kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget vid skolenheterna. Denna nulägesbild ska bland annat innefatta resultat som knyter till det syfte som utbildningen har enligt nationella styrdokumentet. I arbetet ingår också att följa upp de centrala förutsättningar som huvudmannen ger skolenheterna, för att de ska kunna ge eleverna en god utbildning. Huvudmannen analyserar sedan orsakerna till bristande måluppfyllelse, resultat och förutsättningar, vilka förbättringsåtgärder som behövs, samt vidtar dessa åtgärder.

När huvudmannen formulerar nulägesbilden ska denna bygga på uppgifter som rektorerna tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete vid skolenheterna, men också på uppgifter huvudmannen själv samlat in (exempelvis nationell statistik, tillsyns- och granskningsrapporter, anmälningar om kränkande behandling, etc). Det ska därför finnas en koppling mellan huvudmannens kvalitetsarbete, och det kvalitetsarbete som rektorn tillsammans med lärare, övrig personal och elever genomför vid skolenheterna.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att den ideella föreningen Alingsås Montessoriskola Globen inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Inriktningen för huvudmannens kvalitetsarbete är att de nationella mål och krav som anges i styrdokumentet uppfylls. (4 kap. 3 och 5 §§ skollagen)
- Huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen, och dokumenterar denna uppföljning. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar huvudmannen om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Huvudmannen planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 3 och 6-7 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Huvudmannen ska följa upp och dokumentera resultaten av utbildningen i relation till de nationella målen, bland annat kunskapsresultaten i årskurs 3, 6 och 9 i samtliga ämnen där det finns kunskapskrav.

Huvudmannen ska också se till att resultaten analyseras samt att åtgärder till följd av analysen beslutas, och att de beslutade åtgärderna dokumenteras.

Huvudmannen ska planera för genomförandet av de beslutade utvecklingsåtgärderna och genomföra dessa. Planeringen och åtgärderna ska dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas.

Det framgår av intervjuer och i granskade dokument, bland annat skolans plan mot kränkande behandling "Likabehandlingsplan – handlingsplan mot diskriminering och annan kränkande behandling för trygghet och studiero", att arbetet med trygghet och studiero utvärderas kontinuerligt och med hjälp av bland annat enkäter. Det framgår också av planen att skolan utifrån nulägesanalyser fattar beslut om åtgärder och genomför dessa.

Huvudmannen uppger dock i intervju att det inte finns något systematiskt kvalitetsarbete för verksamheten på huvudmannanivå annat än den affärsplan som följs och som revideras varje år. Huvudmannen säger i intervju att rektorn har ett stort ansvar när det gäller det systematiska kvalitetsarbetet, både när det gäller att inriktningen svarar mot de krav som lagen ställer och när det gäller resultatuppföljning. Resultaten följs enligt huvudmannen upp genom nationella prov och statistik och genom att rektor redovisar om det finns en avvikelse. Exempel på avvikelse kan enligt huvudmannen vara om det finns någon elev som behöver extra insatser. Detta har enligt huvudmannen gjorts som en del i arbetet att eleverna ska nå målen. Huvudmannen säger samtidigt att styrelsen inte leder skolan på det sättet att styrelsen fattar beslut om vilka åtgärder som ska sättas in. Dessa beslut delegeras till rektorn och det fungerar bra enligt huvudmannen. Enligt huvudmannen behöver skolan bygga upp ett system för uppföljning eftersom rektorn inte kommer jobba så många år till. Huvudmannen säger också att det kommer att bli en utmaning att hitta en rektor som är lika bra som den skolan har idag.

Rektorn säger i intervju att huvudmannen efterfrågar ett arbete som utgår från inriktningen i styrdokumentet. Hon säger att huvudmannen har ett systematiskt kvalitetsarbete i form av en verksamhetsplan. Rektor säger att hon gör en övergripande sammanställning över kunskapsresultaten som rapporteras till huvudmannen, men att denna inte görs på detaljnivå. Personalen är delaktiga och samtalar om sammanställning och analys. Analysen dokumenteras i verksamhetsplanen. Huvudmannen beslutar om nödvändiga utvecklingsåtgärder på inrådan av rektor. Dessa beslut finns inte dokumenterade. Rektor bekräftar att huvudmannens planerade åtgärder har delegerats till rektor och dokumenteras i verksamhetsplanen.

I den dokumentation av verksamhetens systematiska kvalitetsarbete som har inkommit till- och granskats av Skolinspektionen finns ett dokument som benämns "verksamhetsplan för personal". Dokumentet innehåller en tidsplan för vad som ska göras och när. De åtgärder som är planerade och dokumenterade handlar om kommunikation via digitala medier, pedagogiska planeringar och återkoppling till elever, elevhälsa samt montessoriprofil. Det finns i dokumenten inte någon sammanställning av kunskapsresultaten, någon analys av dessa eller några beslutade åtgärder utifrån analysen som kan kopplas till elevernas kunskapsresultat.

Av Skolinspektionens utredning framgår att huvudmannen inte följer upp, det vill säga samlar in och sammanställer, samt dokumenterar utbildningens resultat, exempelvis kunskapsresultaten i årskurs 3, 6 och 9 i samtliga ämnen där det finns kunskapskrav. I det dokument som rektor hänvisar till finns inte ett systematiskt kvalitetsarbete som innehåller de delar som motsvarar lagens krav. Eftersom ett systematiskt kvalitetsarbete utifrån resultaten saknas, har inte heller huvudmannen kännedom om inom vilka områden som enheten eventuellt behöver utvecklas. Att resultaten för verksamheten inte följs upp på ett mer systematiskt sätt medför att huvudmannen inte utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar om nödvändiga utvecklingsåtgärder och dokumenterar de beslutade åtgärderna. Inte heller planerar huvudmannen för genomförandet av utvecklingsåtgärder utifrån en analys och genomför dessa samt dokumenterar detsamma. Därmed finns även risk att huvudmannen inte kan följa upp de centrala förutsättningar som skolenheten ges och åtgärda eventuella brister.

Motivering till föreläggande som ingripande

Ideella föreningen Alingsås Montessoriskola Globen verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Ideella föreningen Alingsås Montessoriskola Globen föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Ytterligare brister

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) den ideella föreningen Alingsås Montessoriskola Globen att senast den 16 oktober 2015 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Beskrivning av brist

- Rektorn ska säkerställa att utbildningen i grundskolan utgår ifrån och sker i enlighet med författningarna när det gäller språkval.

Författningar

10 kap. 4 § skollagen, 9 kap. 6 § skolförordningen, Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 3. Kursplaner

Åtgärder

Rektorn ska se till att undervisningen i språkvalen svenska, svenska som andraspråk och engelska sker i enlighet med författningarnas krav.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska det i grundskolan finnas språkval. Av skolförordningen framgår att en elev, istället för ett modernt språk som språkval, får välja det språk som eleven ska erbjudas modersmålsundervisning i, svenska eller svenska som andraspråk under förutsättning att eleven i övrigt får undervisning i svenska eller svenska som andraspråk, engelska eller teckenspråk. Av kursplanen för svenska i grundskolan framgår att syftet med undervisningen i ämnet svenska är att eleverna ska utveckla sina kunskaper i och om svenska språket. Syftet med undervisningen i engelska är enligt kursplanen att eleverna utvecklar kunskaper i engelska språket och kunskaper om områden och sammanhang där engelska används samt tilltro till sin förmåga att använda språket i olika situationer och för skilda syften.

I samband med tillsynen har Skolinspektionen, på plats på skolan granskat, och begärt in dokumentation som gjorts samband med utredningar om elevers behov av särskilt stöd och upprättande av åtgärdsprogram. I de granskade åtgärdsprogrammen framkommer att det finns elever som istället för moderna språk på tiden för språkvalet får särskilt stöd i SPUT (språkutvecklingsgruppen). Stödet i SPUT kan ges i engelska men det kan också ges i andra ämnen än språk, till exempel matematik eller naturorienterade ämnen. Ett exempel på en sådan angiven åtgärd är "Riktad SPUT vid tre tillfällen i veckan. Ett tillfälle med repetition av NO/MA och två tillfällen för repetition av engelska", ett annat exempel är "Ett SPUT-pass i veckan arbetar xx med matte".

Rektorn bekräftar i intervjun att hon i åtgärdsprogram har beslutat att elever ska få stöd i samhällsorienterade ämnen och i matematik i språkutvecklingsgruppen (SPUT) istället för att läsa moderna språk. Detta beror enligt rektor på att skolan vill ge eleverna stödet där behovet är som

störst och att det då blir olika ämnen. Rektor säger också att hon inte har fattat några beslut om anpassad studiegång för dessa elever. Hon uppger också i senare kontakt med Skolinspektionen att hon inte behöver fatta beslut om anpassad studiegång för dessa elever, eftersom eleverna valt svenska, svenska som andraspråk eller engelska, inom ramen för språkval.

Lärarna säger i intervjun att elever i behov av särskilt stöd få hjälp i alla ämnen (även annat än språk) i SPUT (Språkutvecklingsgruppen). Det är då ämnesläraren som ansvarar för att förse eleven med material som denne ska arbeta med under SPUT-passet. Lärarna berättar också att även andra elever, än de som omfattas av särskilt stöd, kan få göra läxorna i SPUT-gruppen.

Skolinspektionens utredning visar att undervisningen i språkval på Alingsås Montessoriskola Globen inte sker i enlighet med författningarnas krav. Elever som har svenska, svenska som andraspråk eller engelska som språkval får särskilt stöd i andra ämnen såsom naturorienterande ämnen och matematik på tiden språkvalet så kallad "riktad SPUT". Detta innebär att tiden för språkval enligt timplanen för dessa elever inte används i enlighet med författningarna.

Motivering till val av verktyg

Ideella föreningen Alingsås Montessoriskola Globen verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Ideella föreningen Alingsås Montessoriskola Globen föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Övriga arbetsområden

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska ge rektorn och övrig personal vid skolenheterna förutsättningar, så att utbildningen är likvärdig och av hög kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen ser till att de förutsättningar för att bedriva en utbildning av hög kvalitet (i form av till exempel en stabil elevprognos och budget) som denne hade vid godkännandet som huvudman fortfarande gäller. I arbetet med att skapa nödvändiga förutsättningar ingår bland annat också att säkerställa att de rektorer som är anställda att leda verksamheten har den behörighet och kompetens skolförfattningarna kräver. I arbetet ingår också att förse skolenheterna med nödvändiga materiella och personalmässiga resurser, så att målen för utbildningen kan nås. Dessa resurser måste också organiseras på ett ändamålsenligt sätt, så att skolenheterna kan använda dem för det syfte de är avsedda för. Den enskilda huvudmannen har också ett fungerande system för att ta emot anmälningar om kränkande behandling av elever. I de fallen utreds kränkningarna och åtgärdas vid behov.

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom dessa arbetsområden.

Beslut

2015-06-30

27 (29)

Dnr 44 - 2014:7584

På Skolinspektionens vägnar

Frida Eek
Beslutsfattare

Charlotte Limberg
Utredare/Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Alingsås Montessoriskola Globen

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Alingsås Montessoriskola Globen

Ideella föreningen Alingsås Montessoriskola Globen är en fristående huvudman och ligger i Alingsås kommun och har en skolenhet med förskoleklass och grundskolans årskurser 1- 9 samt fritidshem. I skolan finns 30 barn i förskoleklass, 349 elever i grundskolans klasser 1-9 och 110 elever i fritidshemmet. Huvudmannen den ideella föreningen Alingsås Montessoriskola Globen har tillstånd att bedriva grundsärskola, men har inga elever inskrivna i grundsärskola vid tiden för tillsynen. På skolan läser eleverna i åldersblandade grupper upp till och med årskurs 5. Eleverna i förskoleklassen och årskurs 1 utgör en undervisningsgrupp, årskurserna 2-3 och årskurserna 4-5 utgör var sina undervisningsgrupper. I årskurserna 6-9 läser eleverna i åldershomogena undervisningsgrupper.

Alingsås Montessoriskola Globen startade 1991 och rektorn har arbetat på skolan sedan 1998.

Skolans huvudman Alingsås Montessoriskola Globen, är en ideell förening (org.nr 864000-9794).

Huvudmannen har godkännande för följande utbildningar: Förskoleklass, grundskola årskurserna 1-9, fritidshem samt grundsärskola årskurs 1-9.

Huvudmannen bedriver följande utbildningar: Förskoleklass, grundskola årskurserna 1-9 samt fritidshem.

Detta beslut gäller förskoleklass och grundskola och huvudmannens ansvarstagande för dessa skolformer.